

Książnica Kopernikańska w Toruniu w elitarnym gronie 13 bibliotek polskich, których zbiory tworzą Narodowy Zasób Biblioteczny. Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego część toruńskiego księgozbioru została zaliczona do najcenniejszego polskiego dziedzictwa kultury.

To wielkie wyróżnienie dla toruńskiej biblioteki, bowiem do Narodowego Zasobu Bibliotecznego trafiają zbiory o wyjątkowej wartości i znaczeniu dla Polski. Są w nim m.in. księgozbiory Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, Biblioteki Narodowej w Warszawie, Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu i Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Zaliczenie księgozbioru do zasobu narodowego rekomenduje Rada do Spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego, działająca przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Księgozbiór taki musi spełniać przynajmniej jedno z kryteriów: mieć wartość historyczną, wartość dla nauki, wartość dla kultury albo unikatową wartość artystyczną. W Narodowym Zasobie Bibliotecznym znajdują się m.in. cenne rysunki, grafiki i matryce, plakaty, fotografie, filmy i ich negatywy, rękopisy, publikacje i kolekcje biblioteczne.

Decyzją z 26 marca 2020 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotr Gliński, po zasięgnięciu opinii Rady ds. NZB włączył do Narodowego Zasobu Bibliotecznego część zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu. Znalazły się w nim: **regionalne wydawnictwa ciągłe z okresu XIX i pocz. XX wieku o toruńskiej proveniencji, kolekcja starodrucznych regionalnych panegiryków, kolekcja ks. Stanisława Kujota ze zbiorów Towarzystwa Naukowego w Toruniu oraz ikonografia, głównie fotografie i grafiki, związane z Toruniem.**

Warto dodać, że materiały zaliczone do NZB podlegają szczególnej ochronie. Muszą mieć zapewnione odpowiednie warunki przechowywania, kopiowania i utrwalania na nośnikach elektronicznych oraz bezpiecznego udostępniania w celach naukowych i ekspozycyjnych.

Książnica Kopernikańska w Toruniu powstała w 1923 r. jako Książnica Miejska im. Kopernika i była pierwszą publiczną biblioteką na Pomorzu. Pierwotnie mieściła się przy ul. Wysokiej 16, gdzie obecnie działa Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Trafiły tu założone w XVI w. księgozbiory dawnego Gimnazjum Akademickiego i biblioteki Rady Miasta oraz sięgające XIX w. zbiory dwóch bibliotek działających przy towarzystwach naukowych. Nie zabrakło również egzemplarzy pochodzących z librarii parafialnych i klasztornych.

W latach powojennych, w związku z następującymi zmianami administracyjnymi, Książnica Miejska kilkakrotnie zmieniała status, będąc na przemian placówką miejską lub wojewódzką. Od 2002 r. instytucja funkcjonuje pod nazwą Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Książnica Kopernikańska, a jej główna siedziba mieści się przy ul. Słowackiego 8. Przez wszystkie lata działalności udało się w niej zgromadzić prawie 640 tysięcy książek, ponad 104 tysiące egzemplarzy czasopism oraz blisko 65 tysięcy jednostek specjalnych, takich jak rękopisy i wydawnictwa kartograficzne. Biblioteka posiada również 26 tysięcy książek zabytkowych. Najstarsze z nich pochodzą z XV wieku. Wśród rarytasów są m.in. pierwsze wydanie „De revolutionibus...” Mikołaja Kopernika, mały katechizm Lutra wydany w Norymberdze w 1536 r. czy iluminowane rękopisy pochodzące z najśłynniejszych skrytoriów i bibliotek Europy. Te wspaniałe dzieła od czasu do czasu uzupełniane są przez współczesnych mecenasów. W ten sposób do książnicy trafiła m.in. „Postylla toruńska” z 1594 r.

Na zdjęciu: jeden z bogato dekorowanych rękopisów pergaminowych ze zbiorów Książnicy Kopernikańskiej. Fot. Małgorzata Litwin

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)